ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

# ॥ ദശമസ്കന്ധേ ചതുർവിംശോഽധ്യായഃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

# ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

## ॥ ദശമസ്കന്ധേ ചതുർവിംശോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഭഗവാനപി തത്രൈവ ബലദേവേന സംയുതഃ।
അപശ്യന്നിവസൻ ഗോപാനിന്ദ്രയാഗകൃതോദ്യമാൻ ॥ **1** ॥

തദഭിജ്ഞോഽപി ഭഗവാൻ സർവാത്മാ സർവദർശനഃ।
പ്രശ്രയാവനതോഽപൃച്ഛദ് വൃദ്ധാൻ നന്ദപുരോഗമാൻ ॥ **2** ॥

കഥ്യതാം മേ പിതഃ കോഽയം സംഭ്രമോ വ ഉപാഗതഃ।
കിം ഫലം കസ്യ ചോദ്ദേശഃ കേന വാ സാധ്യതേ മഖഃ ॥ **3** ॥

ഏതദ് ബ്രൂഹി മഹാൻ കാമോ മഹ്യം ശുശ്രൂഷവേ പിതഃ।
ന ഹി ഗോപ്യം ഹി സാധൂനാം കൃത്യം സർവാത്മനാമിഹ ॥ **4** ॥

അസ്ത്യസ്വപരദൃഷ്ടീനാമമിത്രോദാസ്തവിദ്വിഷാം।
ഉദാസീനോഽരിവദ് വർജ്യ ആത്മവത് സുഹൃദുച്യതേ ॥ **5** ॥

ജ്ഞാത്വാജ്ഞാത്വാ ച കർമാണി ജനോഽയമനുതിഷ്ഠതി।
വിദുഷഃ കർമസിദ്ധിഃ സ്യാത്തഥാ നാവിദുഷോ ഭവേത് ॥ **6** ॥

തത്ര താവത് ക്രിയായോഗോ ഭവതാം കിം വിചാരിതഃ।
അഥവാ ലൗകികസ്തൻമേ പൃച്ഛതഃ സാധു ഭണ്യതാം ॥ **7** ॥

നന്ദ ഉവാച
പർജന്യോ ഭഗവാനിന്ദ്രോ മേഘാസ്തസ്യാത്മമൂർതയഃ।
തേഽഭിവർഷന്തി ഭൂതാനാം പ്രീണനം ജീവനം പയഃ ॥ **8** ॥

തം താത വയമന്യേ ച വാർമുചാം പതിമീശ്വരം।
ദ്രവ്യൈസ്തദ്രേതസാ സിദ്ധൈർയജന്തേ ക്രതുഭിർനരാഃ ॥ **9** ॥

തച്ഛേഷേണോപജീവന്തി ത്രിവർഗഫലഹേതവേ।
പുംസാം പുരുഷകാരാണാം പർജന്യഃ ഫലഭാവനഃ ॥ **10** ॥

യ ഏവം വിസൃജേദ് ധർമം
പാരമ്പര്യാഗതം നരഃ।
കാമാൽലോഭാദ് ഭയാദ് ദ്വേഷാത്
സ വൈ നാപ്നോതി ശോഭനം ॥ **11** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
വചോ നിശമ്യ നന്ദസ്യ തഥാന്യേഷാം വ്രജൗകസാം।
ഇന്ദ്രായ മന്യും ജനയൻ പിതരം പ്രാഹ കേശവഃ ॥ **12** ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച
കർമണാ ജായതേ ജന്തുഃ കർമണൈവ വിലീയതേ।
സുഖം ദുഃഖം ഭയം ക്ഷേമം കർമണൈവാഭിപദ്യതേ ॥ **13** ॥

അസ്തി ചേദീശ്വരഃ കശ്ചിത് ഫലരൂപ്യന്യകർമണാം।
കർതാരം ഭജതേ സോഽപി ന ഹ്യകർതുഃ പ്രഭുർഹി സഃ ॥ **14** ॥

കിമിന്ദ്രേണേഹ ഭൂതാനാം സ്വസ്വകർമാനുവർതിനാം।
അനീശേനാന്യഥാ കർതും സ്വഭാവവിഹിതം നൃണാം ॥ **15** ॥

സ്വഭാവതന്ത്രോ ഹി ജനഃ സ്വഭാവമനുവർതതേ।
സ്വഭാവസ്ഥമിദം സർവം സദേവാസുരമാനുഷം ॥ **16** ॥

ദേഹാനുച്ചാവചാഞ്ജന്തുഃ പ്രാപ്യോത്സൃജതി കർമണാ।
ശത്രുർമിത്രമുദാസീനഃ കർമൈവ ഗുരുരീശ്വരഃ ॥ **17** ॥

തസ്മാത് സമ്പൂജയേത് കർമ സ്വഭാവസ്ഥഃ സ്വകർമകൃത്।
അഞ്ജസാ യേന വർതേത തദേവാസ്യ ഹി ദൈവതം ॥ **18** ॥

ആജീവ്യൈകതരം ഭാവം യസ്ത്വന്യമുപജീവതി।
ന തസ്മാദ് വിന്ദതേ ക്ഷേമം ജാരം നാര്യസതീ യഥാ ॥ **19** ॥

വർതേത ബ്രഹ്മണാ വിപ്രോ രാജന്യോ രക്ഷയാ ഭുവഃ।
വൈശ്യസ്തു വാർതയാ ജീവേച്ഛൂദ്രസ്തു ദ്വിജസേവയാ ॥ **20** ॥

കൃഷിവാണിജ്യഗോരക്ഷാ കുസീദം തുര്യമുച്യതേ।
വാർതാ ചതുർവിധാ തത്ര വയം ഗോവൃത്തയോഽനിശം ॥ **21** ॥

സത്ത്വം രജസ്തമ ഇതി സ്ഥിത്യുത്പത്ത്യന്തഹേതവഃ।
രജസോത്പദ്യതേ വിശ്വമന്യോന്യം വിവിധം ജഗത് ॥ **22** ॥

രജസാ ചോദിതാ മേഘാ വർഷന്ത്യംബൂനി സർവതഃ।
പ്രജാസ്തൈരേവ സിദ്ധ്യന്തി മഹേന്ദ്രഃ കിം കരിഷ്യതി ॥ **23** ॥

ന നഃ പുരോ ജനപദാ ന ഗ്രാമാ ന ഗൃഹാ വയം।
നിത്യം വനൗകസസ്താത വനശൈലനിവാസിനഃ ॥ **24** ॥

തസ്മാദ് ഗവാം ബ്രാഹ്മണാനാമദ്രേശ്ചാരഭ്യതാം മഖഃ।
യ ഇന്ദ്രയാഗസംഭാരാസ്തൈരയം സാധ്യതാം മഖഃ ॥ **25** ॥

പച്യന്താം വിവിധാഃ പാകാഃ സൂപാന്താഃ പായസാദയഃ।
സംയാവാപൂപശഷ്കുല്യഃ സർവദോഹശ്ച ഗൃഹ്യതാം ॥ **26** ॥

ഹൂയന്താമഗ്നയഃ സമ്യഗ് ബ്രാഹ്മണൈർബ്രഹ്മവാദിഭിഃ।
അന്നം ബഹുവിധം തേഭ്യോ ദേയം വോ ധേനുദക്ഷിണാഃ ॥ **27** ॥

അൻയേഭ്യശ്ചാശ്വചാണ്ഡാലപതിതേഭ്യോ യഥാർഹതഃ।
യവസം ച ഗവാം ദത്ത്വാ ഗിരയേ ദീയതാം ബലിഃ ॥ **28** ॥

സ്വലങ്കൃതാ ഭുക്തവന്തഃ സ്വനുലിപ്താഃ സുവാസസഃ।
പ്രദക്ഷിണം ച കുരുത ഗോവിപ്രാനലപർവതാൻ ॥ **29** ॥

ഏതൻമമ മതം താത ക്രിയതാം യദി രോചതേ।
അയം ഗോബ്രാഹ്മണാദ്രീണാം മഹ്യം ച ദയിതോ മഖഃ ॥ **30** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
കാലാത്മനാ ഭഗവതാ ശക്രദർപം ജിഘാംസതാ।
പ്രോക്തം നിശമ്യ നന്ദാദ്യാഃ സാധ്വഗൃഹ്ണന്ത തദ്വചഃ ॥ **31** ॥

തഥാ ച വ്യദധുഃ സർവം യഥാഽഽഹ മധുസൂദനഃ।
വാചയിത്വാ സ്വസ്ത്യയനം തദ് ദ്രവ്യേണ ഗിരിദ്വിജാൻ ॥ **32** ॥

ഉപഹൃത്യ ബലീൻ സർവാനാദൃതാ യവസം ഗവാം।
ഗോധനാനി പുരസ്കൃത്യ ഗിരിം ചക്രുഃ പ്രദക്ഷിണം ॥ **33** ॥

അനാംസ്യനഡുദ്യുക്തതാനി തേ ചാരുഹ്യ സ്വലങ്കൃതാഃ।
ഗോപ്യശ്ച കൃഷ്ണവീർയാണി ഗായന്ത്യഃ സദ്വിജാശിഷഃ ॥ **34** ॥

കൃഷ്ണസ്ത്വൻയതമം രൂപം ഗോപവിശ്രംഭണം ഗതഃ।
ശൈലോഽസ്മീതി ബ്രുവൻ ഭൂരി ബലിമാദദ് ബൃഹദ്വപുഃ ॥ **35** ॥

തസ്മൈ നമോ വ്രജജനൈഃ സഹ ചക്രേഽഽത്മനാഽഽത്മനേ।
അഹോ പശ്യത ശൈലോഽസൗ രൂപീ നോഽനുഗ്രഹം വ്യധാത് ॥ **36** ॥

ഏഷോഽവജാനതോ മർത്യാൻ കാമരൂപീ വനൗകസഃ।
ഹന്തി ഹ്യസ്മൈ നമസ്യാമഃ ശർമണേ ആത്മനോ ഗവാം ॥ **37** ॥

ഇത്യദ്രിഗോദ്വിജമഖം വാസുദേവപ്രണോദിതാഃ।
യഥാ വിധായ തേ ഗോപാഃ സഹകൃഷ്ണാ വ്രജം യയുഃ ॥ **38** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ പൂർവാർധേ ചതുർവിംശോഽധ്യായഃ ॥